

29. oktober 2020

Kommentarer til EU's kemikaliestrategi for bæredygtighed

Rådet for Grøn Omstilling takker for muligheden for at indgive kommentarer til EU's kemikaliestrategi for bæredygtighed. Som udgangspunkt mener vi, at det er en meget ambitiøs strategi, som Kommissionen har fremlagt. Vi mener ikke, at REACH tidligere har levet op til sit mål om at beskytte mennesker og miljø, men det billede kan nu ændre sig. Det kræver dog, at strategien får lov at blive til virkelighed, samt at ordlyden forbliver stærk.

Det er vigtigt, at følgende indsatsområder bibeholdes i en endelig tekst/lovgivning:

- **Side 2:** Fokus på udfasning og substitution af 'substances of concern' – særligt i forbrugerprodukter
- **Side 5:** At skadelige kemikalier italesættes som en barriere for at opnå en reel cirkulær økonomi. Skadelige kemikalier er en stor udfordring i affaldsledet og medfører på den ene side, at for mange skadelige kemikalier føres videre i nye produkter i kraft af genanvendelse og på den anden side, at alt for mange produkter brændes, da man reelt ikke ved om der er et indhold af skadelige kemikalier.
- **Side 6, boks:** Skabe mulighed for at følge kemikalieindhold gennem hele produktets livscyklus. Det er især væsentligt for affaldsledet, hvor der i dag ikke er krav til, at informationer om kemikalier skal kunne findes. Denne information kan medvirke til, at kun produkter uden skadelige kemikalier føres ind i den cirkulære økonomi.
- Skift fra 'safe use of harmful chemicals' til at skadelige kemikalier slet ikke skal kunne anvendes
- Den særlige opmærksomhed der er på hormonforstyrrende stoffer skal bibeholdes – det er så meget på tide, at disse stoffer udfases.
- **Side 14:** Særligt fokus på PFAS. Dette er en virkelig problematisk gruppe af kemikalier. Så på høje tid med en udfasning.

Rådet for Grøn Omstilling har en række kommentarer til områder, hvor strategien kan styrkes/præciseres eller hvor den mangler indsatser.

Nederst side 2:

"This includes ensuring that all chemicals are used more safely and sustainably, promoting that chemicals having a chronic effect for human health and the environment - substances of concern – are minimised and substituted as far as possible, and phasing out the most harmful ones for non-essential societal use, in particular in consumer products."

- Der fremgår ikke klart af strategien, hvordan 'substances of concern' identificeres.
- Det fremgår ikke klart af strategien, hvad 'non-essential societal use' er eller hvem der fastlægger det.

Side 6 – midt på siden:

"As a principle, the same limit value for hazardous substances should apply for virgin and recycled material. However, there may be exceptional circumstances where a derogation to this principle may be necessary"

- Det er virkelig positivt, at den samme grænseværdi som princip skal gælde for skadelige kemikalier i nye som genanvendte materialer. Pas dog på med 'exceptional circumstances', som meget let kan udvande denne vigtige indsats. Tidligere undersøgelser har fundet kemikalieniveauer, der er giftige for mennesker, i legetøj af genanvendt plast.

Side 6 – lige over boks:

"Technologies such as chemical recycling could also have a role but only if they ensure an overall positive environmental and climate performance, from a full life cycle perspective."

- Det er ikke fornuftigt at italesætte kemisk genanvendelse, som en løsning på genanvendelse af visse materialer, set i lyset af, hvor lidt viden der er på området. Først og fremmest er det problematisk, at det overhovedet defineres som 'genanvendelse', da det er en konkret kemisk proces. Desuden kan denne mulighed medføre, at producenter fortsætter 'business as usual', da der ikke vil være samme incitament til at substituere skadelige kemikalier.
- Det er dog meget positivt, at Kommissionen anerkender den udfordring der er med skadelige kemikalier i affaldsstrømmen, som er en direkte stopklods for en reel cirkulær økonomi.

Boks side 6 – bullet #fire:

"support investments in sustainable innovations that can decontaminate waste"

streams, increase safe recycling and reduce the export of waste, in particular plastics and textiles;"

- I værste fald vil 'support investments' kunne medføre 'business as usual' forstået på den måde, at det ikke får konsekvenser at anvende skadelige kemikalier i sin produktion, da disse kan fjernes igen i affaldsledet.
- Støtten skal tilfalde de virksomheder der producerer uden brug af skadelige kemikalier og ikke dem der omgås lovgivningen, hvilket dette punkt i strategien lægger op til. Der er endeløse eksempler på, at virksomheder har anvendt skadelige kemikalier i deres produktion på trods af forbud og restriktioner. ECHA's årsrapporter viser, at op mod 70 procent af alle registreringer af kemikalier er mangelfulde. Det omfatter både mindre fejl og forglemmelser, men i mange tilfælde også alvorlige mangler. Læs mere i vores indsatspapir: <https://rgo.dk/skal-en-smiley-ordning-saette-skub-i-kemikalieindustrien-i-eu/>

Med hensyn til stofevaluering udført på medlemsstatsniveau blev 264 kemikalier evalueret mellem 2012 og 2019. For mere end 65 % af de kontrollerede dossierer var yderligere oplysninger nødvendige for at afklare mistanke om bekymrende forhold: <https://echa.europa.eu/da/-/50-more-reach-dossiers-checked-for-compliance-in-2019>

Side 9 nederst til side10:

"..for the most harmful chemicals the generic approach to risk management becomes the default option, in particular as regards their use in consumer products. This will be done gradually. Firstly, the Commission will extend the generic approach to risk management to ensure that consumer products do not contain chemicals that cause cancers, gene mutations, affect the reproductive or the endocrine system, or are persistent and bioaccumulative. Secondly, the Commission will immediately launch a comprehensive impact assessment to define the modalities and timing for extending the same generic approach, with regard to consumer products, to further chemicals, including those affecting the immune, neurological or respiratory systems and chemicals toxic to a specific organ."

- Først og fremmest meget positivt, at 'case-by-case' tilgangen i vurderingen af kemikalier bliver vendt til 'generic approach'
- Det er bekymrende, at tilgangen med 'Impact Assessment' bibeholdes for nogle grupper af kemikalier, herunder bl.a. dem der skader nerve- og

åndedrætssystem. På hvilken baggrund er der differentieret mellem grupper af kemikalier med forskellige sundhedseffekter? Alle de nævnte kemikaliegrupper bør vurderes ud fra 'generic approach' uden 'Impact Assessment'.

- Det er ikke tilstrækkeligt at indføre delvis lovgivning, med henblik på at beskytte særligt sensitive grupper (f.eks. gravide og børn). Børn er ikke beskyttet mod ftalater blot fordi de er forbudt i legetøj. Undersøgelser viser, at de stadig udsættes for alt for høje koncentrationer af ftalater og flammehæmmere på f.eks. deres børneværelse og i daginstitutioner, hvilket skyldes at stofferne findes i alt fra maling til skummøbler. For at yde tilstrækkelig beskyttelse for de mest sensitive befolkningsgrupper skal skadelige kemikalier udfases i alle forbrugerprodukter.

Boks side 10 – bullet #4:

"define criteria for essential uses to ensure that the most harmful chemicals are only allowed if their use is necessary for health,..."

- Det kan være nødvendigt med klare kriterier, men i dette tilfælde er det mindst lige så vigtigt at skabe incitament til at finde alternativer frem for at have fokus på, at skadelige kemikalier må anvendes 'if necessary for health'
- Problematisk med formuleringen 'the most harmful chemicals are only allowed..'. De mest skadelige kemikalier skal slet ikke være tilladt. 'Mest skadelige' må bl.a. omfatte CMR-stoffer, hvilket bl.a. er de kræftfremkaldende. Det kan ikke forsvares at disse stoffer fortsat anvendes.

Boks side 16-17 – bullet #2:

"review the definition of nanomaterial and ensure its coherent application across legislation using legally binding mechanisms;"

- Dette har været alt for længe undervejs. Nanomaterialer er en meget overset problemstilling og fokus skal skærpes på disse kemikalier.

Boks side 18 – bullet #1:

"strengthen the principles of 'no data, no market' and the 'polluter-pays' under REACH, in particular by requiring compliance of all registration dossiers and revoking the registration numbers in case of non-compliance;"

- Det er virkelig positivt, at der kommer fokus på udfordringer med 'non-compliance', da 2/3 af alle dossierer er mangelfulde, men alligevel fører kemikalier på markedet. Dog mangler der i den grad konkrete initiativer og indsatser fra Kommissionens side. For hvordan vil de løse problematikken? Det er meget vigtigt, at dette kommer på skrift. Og hvordan vil

Kommissionen håndtere den problemstilling, som den manglende 'compliance' har medført – de mange skadelige kemikalier der er blevet markedsført på trods af mangelfulde dossierer?

Side 20:

“make a proposal to extend the duty of registration under REACH to certain polymers of concern;”

- Meget positivt, at der kommer forslag om at inkludere polymerer i REACH-registreringer. Men det er problematisk, at det tilsyneladende kun skal inkludere 'polymers of concern'. Særligt da der ikke fremlægges nogen definition for, hvad 'concern' omfatter. Der bør klart arbejdes for, at alle polymerer bliver inkluderet i REACH-registreringskravene. Primært skal der som minimum formuleres en definition for 'polymers of concern'.

Mange hilsner

LONE MIKKELSEN

Seniorrådgiver
Kemikalier & cirkulær økonomi
Biolog, Ph.D.

Kompagnistræde 22, 3. sal
1208 København K., Danmark
www.rgo.dk

tlf.: 3318 1934/ 25792001